

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizioń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJŃSKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0715/87/25

Warszawa, 23 października 2025 roku

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister,

w związku z wydanym w ostatnim czasie komunikatem Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie organizacji nowego przedsięwzięcia pod nazwą „Wyjście z klasą”, Związek Powiatów Polskich wyraża negatywne stanowisko wobec ustalonego przez Ministerstwo porządku programu i zasad jego przeprowadzania. Negatywnie odnosimy się również do faktu, że po raz kolejny MEN wychodzi z inicjatywą bez próby podjęcia nawet na roboczo założeń programu konsultacji w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Wskazany w komunikacie termin wykorzystania dotacji (31 grudnia 2025 r.) oraz tryb (gminy miałyby aplikować o środki za pośrednictwem powiatu) w zasadzie uniemożliwia racjonalne wykorzystanie środków. Już teraz mamy sygnały, że powiaty raczej nie będą zainteresowane uwzględnianiem wniosków gmin z uwagi na zbyt duże ryzyka związane z nieprawidłowym wykorzystaniem dotacji oraz naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

Odnosimy wrażenie, że jedynym powodem, dla którego MEN zaproponował, aby szkoły gminne były ujęte w programie we wniosku powiatu, jest uniknięcie konieczności podpisywania przez MEN umów z 2800 jednostkami samorządu terytorialnego. Przerzucając problem na powiaty, pracownicy MEN odpowiedzialni za przygotowanie Programu wykazali się brakiem elementarnej wiedzy o funkcjonowaniu ustawy o finansach publicznych, w zakresie w jakim dotyczy ona jednostek samorządu terytorialnego.

Aplikowanie przez gminy do programu za pośrednictwem powiatu nie stanowi normalnej praktyki. Aby objąć uczniów szkół prowadzonych przez gminy Programem, konieczne będzie zawarcie umowy pomiędzy powiatem a poszczególnymi gminami (gminy w tym zakresie będą musiały współpracować z kolei ze swoimi szkołami), które określi zasady współpracy samorządów

w zakresie wykorzystania dotacji. Dopiero na tej podstawie powiat będzie mógł złożyć wniosek w ramach naboru, zawrzeć umowę z Ministrem Edukacji, a następnie przeprowadzić procedurę włączenia środków dotacji do budżetu powiatu (co wymaga zwołania sesji rady powiatu). To dopiero da podstawę do zaciągania zobowiązań.

W praktyce – z uwagi na konieczność uzgodnienia wszystkich szczegółów z gminami, a także wyjątkowo długiej w tym roku przerwy świąteczno-noworocznej, czasu na realizację działania będzie bardzo mało. Najprawdopodobniej ostatnim w tym roku kalendarzowym dniem nauki w szkołach będzie piątek, 19 grudnia. Aby zorganizować wyjścia do teatrów czy filharmonii czy innych instytucji kultury, konieczne będzie ich skumulowanie, dla wszystkich uczniów, którzy zostaną objęci Programem w obrębie zaledwie kilku tygodni.

Odnosząc się do podziału środków, w Programie nie uwzględniono różnic w zakresie liczby uczniów, a nawet liczby mieszkańców pomiędzy powiatami. Potencjalnie taką samą pulą środków będzie dysponował 20-tysięczny powiat jak i 2-milionowa Warszawa. Dodatkowo sygnalizujemy, że przewidziane w projekcie umowy koszty obsługi zadania (1%, maksymalnie 2900 zł) są oczywiście zaniżone względem realnych kosztów obsługi zadania jakie poniosą powiaty, które zdecydują się na objęcie wnioskiem również uczniów szkół gminnych.

Pobocznie zwracamy uwagę, że treść proponowanej umowy (§2 ust. 7 i 8) jest sprzeczna z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z którą odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych JST stanowią jej dochód własny. W wyroku z 28 maja 2025 r. (sygn. I GSK 819/22) NSA wskazał, że „prawodawca nie rozróżnia (...) podstawy naliczenia odsetek, inaczej mówiąc, od jakich przechowywanych na koncie bankowym środków finansowych (od jakiego kapitału, powstałego z jakiego tytułu), doszło do naliczenia oprocentowania na rzecz właściciela rachunku bankowego. W przekonaniu NSA, taka treść tych unormowań przekonuje do twierdzenia, że wszystkie odsetki naliczone w związku z przechowywaniem przez gminę na rachunku bankowym środków finansowych, stanowią dochód własny gminy.”

Wnosimy o pilne ustosunkowanie się do naszego pisma oraz zmianę warunków realizacji programu, poprzez wprowadzenie dla gmin możliwości samodzielnego aplikowania o środki.

Natomiast na przyszłość apelujemy o zracjonalizowanie praktyki działania MEN i bardziej zdroworozsądkowe podejście do wydatkowania środków publicznych.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka

Do wiadomości: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego